

کاربرد اصول اخلاق پزشکی در حرفه داروسازی

دکتر سید ابوالقاسم سجادی طبسی^{۱*}

۱ - مرکز تحقیقات فارماکولوژیک گیاهان دارویی، دانشکده پزشکی و گروه فارماسیوتیکس، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

سید ابوالقاسم سجادی طبسی: sayyedtabassi@gmail.com

چکیده

هدف: داروسازی یک علم چند رشته‌ای (multidisciplinary) است که در گذشته‌های دور از پزشکی جدا نبود. دانشمندانی مانند رازی، بوعلی و اهوازی ضمن تشخیص بیماری و درمان در مواقع لزوم داروهای مورد نیاز بیماران را تهیه و تجویز می‌نمودند. پیشرفت‌های جدید در پزشکی و داروسازی و پیدایش رشته‌های تخصصی متعدد، ضرورت تفکیک این دو را در قرون اخیر اجتناب‌ناپذیر نموده و باعث شده پزشک و داروساز هر کدام به‌طور مستقل و البته در ارتباط تنگاتنگ با یکدیگر باشند. داروساز به‌عنوان عضوی از خانواده درمان با حضور در داروخانه‌های بیمارستانی و جامعه نقش مهمی در ارائه خدمات درمانی به عهده دارد. کاربرد اصول اخلاقی حرفه‌ای جهت ارائه خدمات مطلوب‌تر و حفظ سلامت بیمار همواره مورد تأکید است. بنابراین به‌نظر می‌رسد که تدوین نظام‌نامه اخلاق حرفه‌ای داروسازی (Pharmacy codes of ethics) در حوزه‌های مختلف فعالیت داروسازان از جمله حوزه‌های تولید، توزیع و نسخه‌پیچی ضروری می‌باشد تا این کدهای اخلاقی همواره نصب‌العین داروسازان بوده و آن‌ها را در تصمیم‌گیری‌ها هدایت نماید. امروزه حتی در بسیاری از کشورها داروسازان بالینی (clinical pharmacists) دوشادوش سایر اعضای تیم پزشکی در بالین بیماران حضور می‌یابند و در داروخانه نیز بخش آخر چرخه درمانی را هدایت می‌نمایند. موضوع اخلاق حرفه‌ای داروسازی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. در کشورهای مختلف از جمله آمریکا، انگلستان و کانادا این کدهای اخلاقی توسط سازمان‌های غیر دولتی مرتبط که همان انجمن‌های داروسازی هستند تدوین و به‌عنوان منشور اخلاق حرفه‌ای به داروسازان ابلاغ گردیده است. برای یک داروساز شاغل در داروخانه (pharmacy practice) مسائلی از جمله دانش کافی در زمینه: تدارک دارو، داروهای تقلبی، نسخه‌پیچی (dispensing)، داروی تاریخ گذشته، داروهای ترکیبی یا جالینوسی، نحوه تعامل با همکاران تیم سلامت و نحوه تعامل با بیمار از اهمیت خاصی برخوردار است و از موارد اخلاق حرفه‌ای محسوب می‌شود.

واژه‌های کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، داروسازی، کدهای اخلاقی

Implementation of medical ethics principles in pharmacy practice

Sayyed A Sajadi Tabassi^{1*}

1- Pharmacological Research Center of Medicinal Plants, Faculty of Medicine and Department of Pharmaceutics, School of Pharmacy, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

Sayyed A Sajadi Tabassi: sayyedtabassi@gmail.com

Introduction: Pharmacy is a multidisciplinary science that traditionally was integrated with medicine and one individual has been practicing in both fields. Scientists such as Avicenna, Rhazes, and Al-Ahvazi were engaged in both diagnosis and treatment while preparing and administering drugs according to the patient's needs. With the recent advances in medicine and pharmacy and the emergence of numerous specialized disciplines in both, the disintegration of pharmacy and medicine was inevitable and this caused the physician and the pharmacist to work independently though in close relationship to each other. Pharmacist, as a member of the health care professional team, has an important impact on both hospital and community pharmacies, and hence it is of prime concern to implement pharmacy professional ethics in order to improve her/his pharmacy services and safeguard the health of the patient. Taking into account the various activities of pharmacists in the field of pharmacy and adapting these activities with the Childress and Beauchamp quadro-principles of medical ethics, it would be possible to establish ethical guidelines for each activity. This work tries to find out the various types of activities of pharmacists and prepare guidelines based on the four ethical principles mentioned above. In different countries, including America, England and Canada, these codes of ethics have been compiled by related non-governmental organizations, which are pharmaceutical associations, and have been communicated to pharmacists as a charter of professional ethics. As a pharmacist being an expert in drug procurement, counterfeit drugs, dispensing prescriptions, outdated drugs, combined or Galenic drugs, how to interact with health team colleagues and how to interact with the patient are crucial and it is considered as a matter of professional ethics.

Keywords: Professional ethics, Pharmacy practice, Code of ethics

